บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) เพื่อศึกษาการบริโภคอาหารและรูปแบบกิจกรรมทางกายของนักเรียนระดับประถมศึกษา วิธีดำเนินการศึกษามีดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนอนุศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 จำนวน 162 คน เนื่องจากนักเรียนยังเรียนอยู่ในปีการศึกษาต่อไปและทางโรงเรียนสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้เป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินงาน แก้ไข ป้องกันและส่งเสริมภาวะโภชนาการให้กับเด็กได้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. **แบบสอบถาม** ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

   ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา ครอบครัว

   ส่วนที่ 2 การบริโภคอาหารของนักเรียน เกี่ยวกับมื้ออาหารหลัก อาหารว่าง ที่มาของอาหารและชนิดของอาหารที่บริโภค

ความถี่ในการบริโภคอาหารมีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แสดงระดับการปฏิบัติ 4 ระดับ (สมบูรณ์ สุริยวงศ์ และคณะ, 2544) ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	หมายถึง	ผู้ตอบปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	ผู้ตอบปฏิบัติ 3 ครั้ง/สัปดาห์
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง	ผู้ตอบปฏิบัติ1-2 ครั้ง/สัปดาห์
ไม่เคยปฏิบัติ	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เคยปฏิบัติเลย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

เกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติ มีดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	ให้	1	คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติเลย	ให้	0	คะแนน

การแปลผลคะแนนการปฏิบัติ มีดังนี้

คะแนน ต่ำกว่า 0.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับควรปรับปรุง
คะแนน 0.51-1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้
คะแนน 1.51-2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี
คะแนน 2.51-3.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก

ส่วนที่ 3 กิจกรรมที่ทำเวลาว่างและการออกกำลังกาย ประกอบด้วยกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างชอบทำเวลาว่างและการออกกำลังกาย เกี่ยวกับวิธีการออกกำลังกาย จำนวนวันที่ออกกำลังกาย เวลาที่ออกกำลังกาย ช่วงเวลาที่ออกกำลังกายและวิธีการออกกำลังกาย

2. เครื่องชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากพาณิชย์จังหวัดในด้านความเที่ยงตรง

3. แบบบันทึก การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปประเมินภาวะโภชนาการ ด้วยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 5-18 ปี ตามเพศชายหญิง โดยใช้ทั้งน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุและน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงเป็นดัชนีชี้วัดภาวะโภชนาการ (กองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2543) และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ

4. แบบสำรวจ ผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจชนิดและประเภทของอาหารที่จำหน่ายในบริเวณโรงเรียนและรอบ ๆ บริเวณโรงเรียน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนและความครอบคลุมของเนื้อหา (Content and validity) และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2. ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนพุทธิโสภน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน และนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าเท่ากับ .90

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3. เครื่องชั่งน้ำหนัก มีการตั้งเครื่องชั่งทุกครั้งหลังจากชั่งน้ำหนักกลุ่มตัวอย่างไปแล้ว 20 คน โดยใช้ตุ้มน้ำหนักมาตรฐาน 5 กิโลกรัม และ 10 กิโลกรัม

4. เครื่องวัดส่วนสูง ตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงด้วยตลับเมตร ซึ่งได้รับการรับรองจากพาณิชย์จังหวัด

การพิทักษ์สิทธิ์

การพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ ได้ชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมการศึกษาทราบเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ตรงตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้เก็บไว้เป็นความลับและนำเสนอในภาพรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บจากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนอนุศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ และนำข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ และคณะ,2543)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved